

zyki, jak i jej konstrukcję jako jej przejaw zewnętrzny i organicznie z nią związany.

Koncepcja ta mogła oczywiście zrodzić się tylko w takim środowisku, któremu eksperyment współczesnej formy dźwiękowej nie przysłania ważności samych treści wyrazowych w muzyce. Środowiskiem takim, pojętym nie jako twórczość poszczególnych jednostek, ale jako pewna zbiorowość o specyficznym typie przeżywania muzyki, są w dzisiejszej Europie przede wszystkim kraje słowiańskie. Charakterystycznym rysem ich kultury artystycznej jest po wszystkie czasy ów przysłowiowy liryzm, wypowiadający się pośród wszystkich innych sztuk w sposób najbardziej bezpośredni w muzyce. Klasyczny tego przykład posiadamy w polskiej twórczości muzycznej, przede wszystkim w twórczości współczesnej, której fizjonomia odrębna dzięki tym właśnie rysom zaznacza się coraz wyraźniej w stosunku do innych środowisk artystycznych w Europie. Pod znakiem tego liryzmu stoi nie tylko kompozytor, ale także słuchacz i wykonawca, a ze skrzyżowania się tego nastawienia lirycznego z ogólnym prądem współczesności, panującym na Zachodzie i hołdującym raczej ideałom ścisłej konstrukcji i rzeczowości w muzyce, powstała polska współczesna koncepcja stylu chopinowskiego.

Współczesną nazwiemy tę koncepcję nie tylko dlatego, że silnie akcentuje element formy w muzyce chopinowskiej, ale jeszcze i z innych względów: dlatego mianowicie, że drogi do samej wyrazowej treści tej muzyki szuka nie poprzez świat swoich własnych, egotycznych przeżyć uczuciowych, ale stara się w niej odnaleźć pierwiastki ogólnoludzkie. Rozszerza w ten sposób horyzonty uczuciowe w przeżywaniu tej muzyki, a równocześnie pozwala przeżywać Chopina bardziej „muzycznie“. Zaś „muzyczność“ tę pojmuje nie w znaczeniu samej tylko gry dźwięków, ale o wiele głębiej: jako najbardziej właściwe, specyficzne tylko muzyce bezpośrednie możliwości wyrazowe samego dźwięku i formy dźwiękowej.

Jakże wygląda ta koncepcja w swych przejawach konkretnych? Innymi słowy: poprzez jakie elementy formy muzycznej dochodzi ona do zaznaczenia tej organicznej jedności pomiędzy wyrazową zawartością muzyki chopinowskiej a jej konstrukcją? Spośród całego szeregu momentów charakterystycznych wymienimy tu tylko kilka najważniejszych, na pierwszym miejscu znowu traktowanie melodii chopinowskiej. Tu najdobitniej może zaznacza się różnica w stosunku do wykonawcy dawniejszego typu. Podczas gdy ten ostatni dowolnie i często bez należytego uzasadnienia logicznego rozluźniał rytmiczny kościec tej melodii, chopinista dzisiejszy, o którym mowa w tej chwili, wsłuchuje się bacznie w wewnętrzny rytm jej rozwoju dynamicznego i kształtuje ją plastycznie w myśl tej wewnętrznej prawidłowości. Napotyka przy tym na olbrzymie trudności, większe, niż u innych kompozytorów. Jest bowiem Chopin jednym z tych twórców, u których rytmika melodii zewnętrznie zamknięta